

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

WEBBENKÄT - UNDERSÖKNING GENOMFÖRD MELLAN 1 MARS OCH 22 MARS 2019

EU-valkompassen är Världsnaturfonden WWFs valenkät. Den syftar till att lyfta miljöfrågorna på den politiska dagordningen, men också att informera väljarna om partiernas klimat- och miljöpolitik inför Europaparlamentsvalet 2019. Frågorna i enkäten tar mestadels upp aktuella processer och ställningstaganden som sannolikt ska hanteras av Europaparlament de kommande fem åren.

Parlamentarikerna har därmed en konkret möjlighet att påverka i flera av dessa frågor. Frågorna rör också områden och ämnen som WWF bedömer som extra viktiga att prioritera för EU de kommande åren och som kan göra stor skillnad för klimatet, naturen och människor.

HUR HAR VI TAGIT FRAM ENKÄTEN?

Världsnaturfonden WWF har valt ut tolv viktiga förslag som vi tycker ska vara prioriterade under nästa mandatperiod i EU. Frågorna täcker flera olika områden som klimat, natur och civilsamhällesfrågor. Genom en enkät har de partier som för nuvarande sitter i EU-parlamentet fått ta ställning till förslagen genom att ange antingen Ja eller Nej, eller lämna ett procentantal där det efterfrågas. Svar som "Kanske" eller "Vet ej" har inte accepterats utan istället strukits från enkäten. I de fallen har vi meddelat partierna och erbjudit dem chansen att ändra. Partierna har fått chansen att lämna korta kommentarer efter respektive område för att förtydliga ståndpunkter.

SOCIALDEMOKRATERNA

CENTERPARTIET

MILJÖPARTIET

VÄNSTERPARTIET

MODERATERNA

KRISTDEMOKRATERNA

LIBERALERNA

FEMINISTISKT INITIATIV

SVERIGEDEMOKRATERNA

VÄRLDSNATURFONDEN WWF

Partierna representeras i tabellerna av sina partisymboler. Partierna är uppställda efter nuvarande storlek i Europaparlamentet med det största partiet längst till vänster. WWFs ståndpunkt presenteras längst till höger i varje fråga.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

1. Kommer ni stå bakom att samtliga delar av den samlade budgeten inte ska motverka EUs globala klimat- och miljöåtaganden?	Ja*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
2. Kommer ni stå bakom att minst hälften av EUs samlade budget ska riktas till insatser som främjar klimat, natur och miljö?	Ja	Ja	Ja	—	—	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja
3. Vilket årtal bör EU ha som mål att nå netto-nollsläpp?	2050	2040	2050	2050	2050	2040	2040	2050	2038	2040
4. Hur många procents minskning bör EU sätta som klimatmål till 2030 i jämförelse med 1990 års nivåer?	55 %	70 %	40 %	63 %	40 %	63 %	70 %	55 %	70 %	70 %
5. Hur många procents förnybar energi bör EU ha som mål till 2030 efter den planerade revideringen av målet senast 2023?	40 %	45 %	35 %	—	—	50 %	45 %	—	45 %	45 %
6. Hur många procents energieffektivisering bör EU ha som mål till 2030 efter den planerade revideringen av målet senast 2023?	40 %	45 %	50 %	40 %	—	50 %	40 %	—	40 %	40 %
7. Hur stor andel av nyförsäljningen av personbilar i EU ska vara så kallade noll- och lågutsläppsfordon år 2030?	100 %	100 %	37,5 %	100 %	—	50 %	100 %	—	100 %	100 %
8. Kommer ni stödja att minst hälften av stöden i den Gemensamma Jordbrukspolitiken ska gå till åtgärder kopplade till klimat, miljö och natur?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja
9. Kommer ni stödja att de lägre kvotnivåerna som forskarna tar fram appliceras i EU för att skydda fiskbestånden och säkra ett hållbart fiske?	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
10. Kommer ni stödja att krav på elektronisk fjärrövervakning (kameraövervakning) på fiskebåtar införs inom EU för att förbättra fiskerikontrollen till havs?	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
11. Kommer ni stödja att Ramdirektivet för vatten (WFD) inte öppnas upp, till exempel genom att inte tillåta undantag som räcker längre än 2027?	Ja	Ja	Nej	Ja	—	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja
12. Kommer ni stödja att EU antar en handlingsplan mot global avskogning och skogsdegradering som innehåller omfattande åtgärder inklusive förslag till lagstiftning för att hantera EUs ekologiska fotavtryck?	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
13. Kommer ni att ställa er bakom inrättandet av en EU-samordnare/ ombudsman för det demokratiska utrymmet för civilsamhället dit organisationer som hindras i sitt arbete kan vända sig?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
14. Kommer ni att ställa er bakom att en strategi för det demokratiska utrymmet för civilsamhället tas fram?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja

Det råder en samsyn bland partierna om att mål som överträffas är positivt och eftersträvänt. Svaren utesluter därför inte högre målsättningar än de angivna. Partierna är uppställda efter nuvarande storlek i Europaparlamentet med det största partiet längst till vänster.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

EUs budget

1. Kommer ni stå bakom att samtliga delar av den samlade budgeten inte ska motverka EUs globala klimat- och miljöåtaganden?	Ja*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
2. Kommer ni stå bakom att minst hälften av EUs samlade budget ska riktas till insatser som främjar klimat, natur och miljö?	Ja	Ja	Ja	—	—	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja

Den nuvarande EU-kommissionen har uttryckt ett mål om att var fjärde euro i EUs kommande budget ska gå till att bekämpa klimatförändringarna. WWF anser att resurserna för att stärka den biologiska mångfalden också behöver förstärkas. WWFs krav inför EUs nästa långtidsbudget är en budget i klimat- och miljöbalans där alla program och finansiella instrument verkar i linje med klimat- och övriga miljömål, samt att minst 50 procent av budgeten riktas till klimat- och miljörelaterade insatser. Vidare behöver de fossila subventioner som fortfarande finns kvar, och som enligt tidigare EU-beslut redan skulle varit utfasade, fasas ut.

PARTIERNAS EVENTUELLA KOMMENTARER ELLER TYDLIGGÖRANDE GÄLLANDE FRÅGA 1 - 2

Vi vill att EU:s budgetram 2021 – 2027 utvärderas mot bakgrund av målet att nå en klimatneutral ekonomi senast 2050.

Vi har i förhandlingarna av långtidsbudgeten lagt ändringsförslag om att minst 50% ska gå till klimatrelaterade utgifter och drivit på för att EU:s program inte ska gå till klimatskadlig verksamhet

Vi anser att EU:s budget som helhet ska vara så klimatteffektiv som möjligt. Vi ska också säkerställa att vi genom EU:s lagstiftning och budget inte flyttar produktion och därmed utsläpp utomlands.

EU:s budget ska bidra till klimatmålen men det krävs mer än satsningar. Det behövs höjda skatter, t.ex. gemensam koldioxidskatt och en plastavgift, baserad på ej återvunnen plast i varje medlemsland.

Detta är ytterst en fråga om definitioner. En stor del av budgeten riktas mot jordbruket och kraven på europeiskt jordbruk är högt ställda. Sverigedemokraterna vill framför allt begränsa EU-budgeten.

Självklart ska budgeten gå i linje med EU:s klimat- och miljöåtaganden. Vi vill rikta mer resurser till klimat- och miljönytta, men även satsa på andra viktiga gränsöverskridande utmaningar.

Vi vill att en större andel av EU:s budget går till klimat- och miljöåtaganden. Vi vill även inrätta en europeisk klimatinvesteringsbank och avveckla miljö- och klimatskadliga subventioner.

EU ska ägnas sig åt frågor där det finns ett mervärde i att frågan hanteras på unionsnivå. Detta kan gälla klimat, natur och miljö, men är inte i sig avgörande för huruvida en fråga ska hanteras på EU-nivå.

Ett hållbart samhälle kan endast nås om en rad åtgärder, såsom jämlikhets-, jämställdhets- och demokratiframjande genomförs. Därför stödjer vi att minst hälften av budgeten går till klimatet.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

EU:s budget - fortsättning

WWFS KOMMENTAR

Alla partier utom S ställer sig glädjande nog bakom att samtliga delar av EU:s budget ska verka för och inte emot EU:s globala åtaganden för klimatet och miljön. WWFs granskning av omröstningar i EU-parlamentet 2014-2019 visar också att partiet har röstat emot att avveckla fossila subventioner i EU:s framtida långtidsbudget. Här finns en klar förbättringspotential och ett område att som väljare påverka partiet i rätt riktning. Andra partiernas löften behöver också resultera i konkreta åtgärder, en utfasning av fossila subventioner och att miljöengagemanget på ett tydligt sätt sträcker sig över samtliga politikområden i EU.

Fem av nio partier ställer sig också bakom att minst hälften av EU:s budget riktas till miljö- och klimatinsatser. S, MP, M, V och FI visar en vilja att satsa de resurser på klimatet och miljön som behövs för att vi ska kunna begränsa den globala temperaturhöjningen till 1,5 grader och vända trenden för förlusten av biologisk mångfald. De flesta partier nämner enbart klimatet som en prioritet i budgeten men det är viktigt att naturen inte hamnar i skymundan. 2020 ska världen och EU komma överens om nya strategier för biologisk mångfald. Vi har inte uppnått nuvarande mål bland annat på grund av bristande resurser. I de globala förhandlingarna om biologisk mångfald spelar EU en viktig roll för en hög ambitionsnivå och likt i klimatförhandlingarna så beror EU:s trovärdighet delvis på om ambitionerna motsvaras av investeringar såväl globalt som inom EU.

** Efter publicering av kompassen har Socialdemokraterna uppgett att de haft för avsikt att svara annorlunda än det som skickats in i enkäten och ändrar därmed svaret i fråga 1 från "Nej" till "Ja".*

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Klimat

3. Vilket årtal bör EU ha som mål att nå nettonollutsläpp?	2050	2040	2050	2050	2050	2040	2040	2050	2038	2040
---	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

I dagsläget finns bara ett förslag från EU-kommissionen men inget beslut om ett mål om nettonollutsläpp till 2050. WWF anser att EU bör ha som mål att nå nettonollutsläpp senast 2040 för att målet ska vara mer i linje med Parisavtalets övergripande mål. IPCCs senaste specialrapport visar att världen som helhet behöver halvera utsläppen till 2030 och sedan nå nettonollutsläpp 2050 om vi ska klara att begränsa den globala uppvärmningen till max 1,5 grader. EU, som tillhör den rikare och mer utvecklade delen av världen och som har goda förutsättningar för omställning, bör naturligtvis ha en tuffare målsättning än världsgenomsnittet och nå nettonollutsläpp långt före 2050. Ju tidigare EU och resten av världen når nettonollutsläpp desto mindre blir behovet av stora negativa emissioner efter 2050 (något som det dessutom i dagsläget är oklart om det kommer finnas en fungerande teknik för).

4. Hur många procents minskning bör EU sätta som klimatmål till 2030 i jämförelse med 1990 års nivåer?	55 %	70 %	40 %	63 %	40 %	63 %	70 %	55 %	70 %	70 %
---	------	------	------	------	------	------	------	------	------	------

EU bör också komma in med en uppdaterad och mer ambitiös klimatplan under Parisavtalet senast i slutet av 2020 och behöver därför uppdatera sitt mål i god tid. För att EU ska kunna driva på andra länder att höja ambitionen i sina klimatplaner med trovärdighet, måste EU föregå med gott exempel. EUs nuvarande klimatmål om 40% utsläppsminskningar till 2030 (jämfört med 1990) fastställdes av medlemsstaterna redan ett år före Parisavtalet förhandlades fram. EU-kommissionen påpekar i sitt förslag till långsiktig klimatstrategi att när den nu antagna lagstiftningen inom klimat-, energi- och transportområdet genomförs fullt ut så beräknas utsläppsminskningen bli cirka 45% till 2030, det vill säga det nuvarande målet kommer överträffas med 5%. WWF anser att målet ska vara i linje med ambitionen att nå nettonollutsläpp 2040 vilket skulle innebära ett mål på minst 65%, men gärna 70%, utsläppsminskning till år 2030 (jämfört med 1990).

5. Hur många procents förnybar energi bör EU ha som mål till 2030 efter den planerade revideringen av målet senast 2023?	40 %	45 %	35 %	—	—	50 %	45 %	—	45 %	45 %
6. Hur många procents energieffektivisering bör EU ha som mål till 2030 efter den planerade revideringen av målet senast 2023?	40 %	45 %	50 %	40 %	—	50 %	40 %	—	40 %	40 %

EUs gemensamma mål för förnybar energi och energieffektivisering till 2030 ska revideras 2023 och denna process bör starta så snart det nya Europaparlamentet är på plats. Genom att kraftigt skärpa målen skulle indirekt även klimatambitionerna till 2030 skärpas. För att energisystemet ska ställas om i tillräckligt snabb takt anser WWF att målet om förnybar energi bör skärpas från nuvarande målnivå på 32% till ett mål om minst 45% förnybar energi år 2030. Av samma skäl bör målet för energieffektivisering skärpas från nuvarande målnivå på 32,5% till ett mål om minst 40% effektivisering till år 2030.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Klimat - fortsättning

7. Hur stor andel av nyförsäljningen av personbilar i EU ska vara så kallade noll- och lågutsläppsfordon år 2030?

100 % 100 % 37,5 % 100 % — 50 % 100 % — 100 % 100 %

Även omställningen av transportsektorn är en central del om vi ska nå nettonollutsläpp i EU. Det behövs stora satsningar som leder till ett mer transporteffektivt samhälle och en elektrifiering av transportsektorn. Till 2030 har EU för närvarande en målsättning om att marknadsandelen av nyförsäljning av personbilar i EU ska vara 35% så kallade noll- och lågutsläppsfordon (elfordon och andra fordon som släpper ut mindre än 50g CO₂/km). WWF vill se att Europaparlamentet jobbar för att målet om denna marknadsandel ökar till 100%. Ett stopp för nyförsäljning av helt fossildrivna personbilar till 2030 ger både konsumenter och fordonstillverkare de signaler som krävs för att transportsektorn ska ställa om i tid.

PARTIERNAS EVENTUELLA KOMMENTARER ELLER TYDLIGGÖRANDE GÄLLANDE FRÅGA 3 - 7

Vi vill nå nettonollutsläpp snarast möjligt. Vi välkomnar Sveriges mål om 2045, men gör bedömningen att år 2050 är realistiskt för EU som helhet. Vad gäller målsättningarna för EED och RED vill vi se minst 40% men utesluter inte att de höjs ytterligare, beroende på utvecklingen dessförinnan. Det gäller också målsättningen att minska utsläppen till år 2030, där vi i nuläget vill se minst 55% men inte heller utesluter ytterligare skärpningar i takt med klimatets utveckling.

Det är viktigt att målen för 2030 också är bindande på medlemsstatsnivå och inte på unionsnivå som är fallet idag. Miljöpartiet vill införa en bindande utsläppsbudget med krav på årliga utsläppsminskningar.

EU har redan världens mest ambitiösa klimatmål. Om fler länder i världen tar ett större ansvar bör EU säkerställa att vi leder omställningen genom att skärpa målen. Detta bör i första hand ske inom ramen för de planerade översynerna. Moderaterna är beredda att verka för att EU:s utsläppsmål skärps men det måste utgå från realistiska premisser.

Sverige ska driva tuffare utsläppsminskningar. Delmålen minst ligga i linje med de mål Miljömålsberedningen satt upp för svensk del. Vi välkomnar förnybar energi men det centrala är 100 procent fossilfri elproduktion och att framförallt kolen försvinner. Energieffektivisering är viktigt men klimatet kräver också en ökad användning av ren el t.ex. inom transportsektorn.

Sverigedemokraterna delar Konjunkturinstitutets bedömning om att inte sätta sektorsvisa mål, som motverkar en effektiv klimatpolitik. Mål efter 2030 bör utvärderas löpande utifrån rådande förutsättningar och situationen i vår omvärld. EU bör inte påtvinga sina medlemsländer konkurrensnackdelar, vilket skulle bidra till att exportera jobb, tillväxt och utsläpp till övriga världen.

Vi måste leverera Parisavtalets mål och då ser vi att vi kommer behöva höja ambitionerna. Dessutom minskar kostnaderna för att investera i klimatsmart teknik, speciellt för investering i förnybar energiproduktion och utvecklingen av låg- och nollutsläppsfordon. Till revisionen 2023 kommer vi därför kunna driva ännu högre mål.

Vi vill att EU:s klimatmål till 2030 ska uppnås genom utsläppsminskningar inom EU. Vi kommer även att verka för att kolkraften i Europa ska vara helt utfasad till år 2030 samt att inga nya bilar som drivs med fossila bränslen ska säljas i Europa efter 2025. I dag försvåras detta av EU:s inbyggda företräde för storföretagens vinster och intressen.

EU har 2018 antagit ESR-förordningen, som innebär en minskning med 40 procent till 2030. De styrmedel som redan beslutats beräknas medföra en minskning med 45 procent till 2030. Det ska genomföras kontrollstationer av EU:s mål 2020 och 2023. Då bör målnivån för 2030 ses över. Kristdemokraterna har i Europaparlamentet röstat för att sätta målet till minus 55 procent från 1990 till 2030.

Vårt nuvarande program säger 55% minskning till 2030 men samtliga kandidater är överens om att driva 70%. Vi har för avsikt att uppdatera partiprogrammet på vår kongress 2021. Vad gäller fordon vill vi betona att antalet vägtransporter ska minska. Detta då produktionen av tex elbilar kräver stora resurser, och att energieffektivisering kräver en kombination av lösningar.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Klimat - fortsättning

WWFS KOMMENTAR

Det är positivt att samtliga partier står bakom mål om nettonollutsläpp i EU även om ambitionsgraden varierar. EU, som världens tredje största utsläppare, kan bli den första av de stora utsläpparna i världen att sätta ett nettonollmål. WWF anser att det krävs nettonollutsläpp i EU senast 2040 för att EU ska vara i linje med Parisavtalets mål och kunna fortsätta vara ett föredöme och en pådrivande kraft globalt. MP, C, V och FI stödjer samma ambitionsnivå. Det är glädjande att en majoritet av partierna vill se en kraftig höjning av det nuvarande målet om 40 % utsläppsminskningar till 2030. Endast MP, V och FI går dock tillräckligt långt i sin målsättning till 2030 (70 %) för att ligga i linje med vad WWF anser behövs för att nå nettonollutsläpp till 2040. M och SD vill däremot (i dagsläget) inte skärpa det nuvarande målet till 2030. EUs och de andra ländernas nuvarande ambitioner i sina klimatplaner under Parisavtalet beräknas leda till tre graders ökad global medeltemperatur. Något som förväntas medföra katastrofala effekter för människor, djur och natur.

I energifrågorna vill en majoritet av partierna se höjning från nuvarande målnivåer. MP, C, V och FI vill se minst lika ambitiösa mål som de WWF förespråkar med C i absolut framkant följt av MP. Gällande förnybar energi är övriga fem partiers ambitioner för låga enligt WWFs beräkningar. S och M vill visserligen höja målnivån, men inte tillräckligt, medan L, KD, och SD inte vill höja eller inte ens ha ett mål för förnybar energi. Alla partier, förutom KD och SD, vill se en energieffektivisering i linje med WWFs krav där M och C sätter de mest ambitiösa målen följt av MP. De två partier som inte når upp till nödvändiga nivåer enligt WWF är KD och SD som avstår från att sätta energimål och inte heller erbjuder några alternativa lösningar i sina kommentarer. De två partierna avstår också från att sätta en siffra för hur stor andel av nyförsäljning av personbilar som ska vara noll- och lågutsläppsfordon 2030. S, MP, L, V och FI står alla bakom ett mål om 100% för att möjliggöra en tillräckligt snabb omställning av transportsektorn. C och M:s mål om 50% respektive 37,5% låg- och nollutsläppsfordon vid 2030 är enligt WWF för låga om utsläppen från personbilarna, som i dag står för 12% av EUs utsläpp, ska minska i tillräckligt stor utsträckning och snabb takt.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Biologisk mångfald

8. Kommer ni stödja att minst hälften av stöden i den Gemensamma Jordbrukspolitiken ska gå till åtgärder kopplade till klimat, miljö och natur?

Ja Ja Ja Ja Ja Nej Ja Ja Ja Ja

WWF vill att EU ska se till att den Gemensamma Jordbrukspolitiken (CAP) reformeras för ett bättre miljöfokus. EU bör bland annat se till att den bidrar till att förbättra kvaliteten på våra sötvatten, Östersjöns miljötillstånd och en ökad biologisk mångfald genom att prioritera finansiering av kollektiva miljönyttor över gårdsstöd. För att göra detta möjligt krävs att minst hälften av jordbruksstöden går till åtgärder kopplade till klimat, miljö och natur.

9. Kommer ni stödja att de lägre kvotnivåerna som forskarna tar fram appliceras i EU för att skydda fiskbestånden och säkra ett hållbart fiske?

Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja

10. Kommer ni stödja att krav på elektronisk fjärrövervakning (kameraövervakning) på fiskebåtar införs inom EU för att förbättra fiskerikontrollen till havs?

Ja Ja Nej Ja Nej Ja Ja Nej Ja Ja

Den gemensamma fiskeripolitiken i EU ska säkerställa ett hållbart fiske. Grundläggande för ett hållbart fiske är att fiskeuttaget är hållbart, att fiskemetoderna är skonsamma för ekosystemet och att det finns en fungerande fiskeförvaltning och kontroll. De fiskenivåer som tillåts idag (kvotnivåer) tas fram av forskare och omfattar ett spann med högre och lägre nivåer för att ge viss flexibilitet till fiskarna. WWF är starkt emot utnyttjandet av de högre nivåerna eftersom de inte motsvarar långsiktigt hållbara nivåer. Vi anser i stället att de lägre kvotnivåerna bör appliceras. WWF anser dessutom att kontrollen över fisket till havs är bristfällig då både tjuvfiske och olaglig dumpning av oönskad fångst fortfarande är vanligt förekommande i EUs vatten. För att komma tillrätta med detta vill WWF att obligatorisk kameraövervakning på fiskebåtar implementeras för att stärka fiskerikontrollen.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Biologisk mångfald - fortsättning

11. Kommer ni stödja att Ramdirektivet för vatten (WFD) inte öppnas upp, till exempel genom att inte tillåta undantag som räcker längre än 2027?

Ja Ja Nej Ja — Nej Ja Nej Ja Ja

EU:s vattendirektiv ska säkra god vattenkvalité i Europa, det vill säga skydda och förvalta sjöar, vattendrag, kust- och grundvatten på ett hållbart sätt. Men implementeringen i medlemsländerna är i dagsläget bristfällig och läget bekymmersamt – hela 60 procent av Europas floder, älvar, sjöar och våtmarker mår dåligt. Djuren och växterna som lever i sötvatten har också minskat drastiskt. Idag vill vissa medlemsländer urvattna direktivet, däribland Sverige. Vissa vill också överutnyttja direktivets möjligheter till undantag från att restaurera vattendrag och vattenkvaliteten i dessa. För många av undantagen finns det en tidsgräns som är satt till 2027 - till dess ska man ha uppnått direktivets mål. Flera länder vill skjuta upp tidsgränsen, vissa så länge som 2045. WWF vill istället att genomförandet förbättras. EU bör begränsa möjligheterna till undantag och satsa tillräckliga resurser på åtgärdsprogrammen för att genomföra direktivet.

12. Kommer ni stödja att EU antar en handlingsplan mot global avskogning och skogsdegradering som innehåller omfattande åtgärder inklusive förslag till lagstiftning för att hantera EUs ekologiska fotavtryck?

Ja Ja Nej Ja Nej Ja Ja Nej Ja Ja

Avskogning och skogsutarmning är en stor global hållbarhetsutmaning. 80% av världens arter på land finns i skogen och avskogning i tropikerna är det största hotet mot biologisk mångfald globalt. Många av världens fattiga är beroende av skogsresurser som hotas av avskogning och skogsförstörelse. Att stoppa avskogning och återskapa skogar står för en stor del av de nödvändiga åtgärderna för att kunna hålla nere den globala uppvärmningen till 1,5 grader. En stor del av den globala avskogningen drivs på av efterfrågan av jordbruksprodukter som soja och palmolja där EU är en mycket betydande importör globalt. EU behöver använda en mängd olika policyinstrument inklusive lagstiftning, exempelvis genom en förordning för att säkerställa att råvaror och produkter på EUs marknad produceras hållbart och att den inte bidrar till avskogning eller ekosystemsdegradering. WWF vill därför se att EU beslutar om en systematisk handlingsplan mot global avskogning och skogsutarmning. Planens fokus bör vara att förbättra såväl konsumtions- som produktionsmönster.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Biologisk mångfald - fortsättning

PARTIERNAS EVENTUELLA KOMMENTARER ELLER TYDLIGGÖRANDE GÄLLANDE FRÅGA 8 - 12

Vi stödjer en modern, klimat- och miljöinriktad EU-politik, som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar. Största möjliga del av EU:s jordbrukspengar ska gå till klimat- och miljöåtgärder. Vi vill inte att WFD försvagas och vi stödjer initiativ som säkrar att EU inte ökar avskogning i tredjeländ. Våra ställningstaganden om fiskekvoter grundas i vetenskapliga råd. Fiskerikontrollen måste också förbättras. Kameror skulle kunna vara en lösning.

9. Ja, och dessutom har Sverige en mycket viktig roll som pådrivare för att få andra länder att lyssna till de vetenskapligt grundade rekommendationerna. 10. Ja, för att öka transparensen och dessutom för att skydda marint skyddade områden. 12. Det finns en svensk konsensus om nationell kompetens över skogen, för att vi ska kunna skärpa lagstiftning och ställa högre krav på ett hållbart skogsbruk.

EU har inte direkt beslutanderätt över skogspolitiken. Vi värnar det svenska självbestämmandet över skogen. Skogen är en av nycklarna till att stoppa klimatförändringarna och den ska brukas på ett hållbart sätt – i detta avseende är och ska Sverige fortsätta vara ett föregångsland som ska sprida goda exempel.

EU:s jordbruksbudget ska minska men samtidigt fokusera mer på åtgärder för klimat, miljö och den biologiska mångfalden. EU:s vattendirektiv måste stärkas. Det behövs tydligare definitioner och målsättningar och färre möjligheter till undantag. Övervakningen av att reglerna följs måste bli bättre och resultera i konkreta och bindande åtgärdsplaner.

Exakt vilka stöd som kan kategoriseras som kopplade till klimat och miljö kommer i slutändan att vara en definitionsfråga. Avskogning är inte ett europeiskt problem, utan berör i första hand Södra Asien, Afrika och Sydamerika och bör därför hanteras av FN. När det kommer till vattendirektivet är det viktigt att se till ländernas olika förutsättningar och inte förorsaka ineffektiva åtgärder.

EU har en viktig roll i att bekämpa avskogning och skogsförstörelse globalt. Hållbar skogsförvaltning skyddar biologisk mångfald och bemöter klimatförändringarna. Det måste även jordbrukspolitiken bidra mer till. Vi är positiva till kamerakontroll på fiskebåtar och vill utvärdera det kommande försöket i Sverige. I samband med prövning av vattenkraft kommer undantag tillåtas efter 2027.

Vi vill avskaffa EU:s jordbrukspolitik och låta medlemsländerna bestämma själva. Tills vi uppnått detta verkar vi för att jordbruksstöden ska gå till åtgärder som främjar miljö, klimat, förbättrad djursorg och landsbygdsutveckling. Jordbruket måste bli ekologiskt hållbart. Stödet genom pelare 1 (gårds- och marknadsstöd) motverkar i stora delar en sådan inriktning och bör tas bort eller minskas.

Vi har inte satt siffror på olika stödformer, men det är viktigt att den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till hållbarhet. Vi deltar gärna i en dialog om hur uppföljning av utkastförbudet bör utformas. Det är viktigt att vattendirektivet inte drabbar enskilda eller natur- och kulturmiljöer på ett orimligt sätt. Vi verkar för att skogspolitiken i första hand ska vara en nationell fråga.

Då biologisk mångfald är absolut avgörande för allt liv på jorden är det självklart för oss att svara ja på dessa frågor. Vad gäller exv jordbrukssubventioner kommer vi driva på för en omställning från storskaligt, industriellt och animaliskt till småskaligt, ekologiskt och vegetabiliskt. Vi vill kraftigt minska fiskekvoterna och totalförbjuda skadliga metoder som tex bottentrålning.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Biologisk mångfald - fortsättning

WWFS KOMMENTAR

Alla partier utom C stödjer att minst hälften av EUs gemensamma jordbrukspolitik - som står för cirka 40 procent av den totala budgeten - ska riktas till klimatet och miljön. Jordbruket är den sektor som påverkar Europas biologiska mångfald mest. Här finns ett tydligt område för väljare att ligga på för förbättring inom C. Det är också viktigt att de andra partierna omvandlar ord till handling i jordbruksfrågorna under de pågående förhandlingarna om EUs framtida budget. WWFs granskning av omröstningar den förra mandatperioden visar att så inte alltid varit fallet i flera partier. Gällande fiskeripolitiken så är det mycket positivt att alla partier vill skydda fiskbestånden och säkra ett hållbart fiske och det blir upp till bevis den kommande mandatperioden. M, SD och KD ställer sig däremot tyvärr inte bakom ett införande av kameraövervakning på fiskebåtar vilket skulle vara ett effektivt medel för att förbättra den bristande kontrollen och efterlevnaden av fiskeripolitiken.

S, MP, L, V och FI anger en ambition om att inte öppna upp och försvaga Ramdirektivet för vatten. Många länder vill skjuta upp tidsgränsen för undantag och det är viktigt med en tuff ambition i frågan för att säkra god vattenkvalitet i Europa. Alla partier utom M, SD och KD ställer sig också bakom en handlingsplan mot global avskogning och skogsdegradering vilket kan vara en viktig del av att komma till bukt med EUs omfattande ekologiska fotavtryck. SDs påstående att avskogning inte är ett europeiskt problem tar inte hänsyn till den påverkan vår konsumtion har globalt.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Det demokratiska utrymmet för civilsamhället

13. Kommer ni att ställa er bakom inrättandet av en EU-samordnare/ ombudsman för det demokratiska utrymmet för civilsamhället dit organisationer som hindras i sitt arbete kan vända sig?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja
14. Kommer ni att ställa er bakom att en strategi för det demokratiska utrymmet för civilsamhället tas fram?	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Ja

Globalt men också i Europa utmanas rättsstatsprincipen och det demokratiska utrymmet för civilsamhället (på engelska "civic space"). Orsakerna är många och komplexa och ser olika ut i olika länder. Detta är såklart allvarligt ur ett demokratiperspektiv, men påverkar också miljöpolitiken, dels då förtroendet för rättssäkerheten undergrävs, dels då röster riskerar att tystna. Nya regler för organisationers registrering, rapportering och finansiering, offentliga smutskastningskampanjer och hot är exempel på hur utrymmet för civilsamhället snävas in.

Det minskade demokratiska utrymmet för civilsamhället påverkar förutsättningarna för att skapa ett mer hållbart Europa och genomförandet av existerande lagstiftning. Civilsamhällets organisationer borde ses som värdefulla partners i policyutvecklingen eftersom de kan bidra med erfarenheter och insikter i sakfrågorna snarare än särintressen. WWF vill att nästa EU-kommission agerar kraftigare för att upprätthålla rättsstatens principer, exempelvis genom att snabbare vidta åtgärder när miljölagstiftning inte följs och genom att sätta nivåerna på böter för miljöbrott så högt att brott inte lönar sig.

WWF vill att kommande Europaparlamentariker arbetar aktivt för att EU tar fram en strategi för att främja det demokratiska utrymmet för civilsamhället. Vi vill också att EU tillsätter en samordnare/ombudsman för demokrati och civilsamhällets demokratiska utrymme som ska övervaka utvecklingen. Dit ska frivilligorganisationer kunna rapportera inskränkningar och enskilda händelser.

EU-VALKOMPASSEN 2019

Världsnaturfonden WWF

Det demokratiska utrymmet för civilsamhället - fortsättning

PARTIERNAS EVENTUELLA KOMMENTARER ELLER TYDLIGGÖRANDE GÄLLANDE FRÅGA 13 - 14

Civilsamhället är viktigt för demokratin och en fungerande rättsstat. Medborgare måste ges bättre möjligheter att vara delaktiga i samhällsfrågor inom alla beslutsfattande nivåer, inklusive inom EU-institutionerna.

Miljöpartiet vill att EU ska kunna utfärda sanktioner mot medlemsstater som inte respekterar demokratiska principer och har en fungerande rättsstat, press- och organisationsfrihet.

Rättsstaten och skyddet för civilsamhället hotas i flera EU-länder. Starkare insatser behövs. Formerna för detta kan diskuteras, men en samordnare och en strategi är möjliga vägar framåt.

Civilsamhället har en central roll både på nationell och på EU-nivå. Vi välkomnar förslag som på olika sätt kan stärka civilsamhällets roll.

Detta kan vara goda initiativ, men ska hanteras i en nationell kontext, inte av EU.

Det är viktigt att stödja frihet i hela EU. Därför är det rimligt att ta fram en strategi för civilsamhället, men också skapa möjlighet till bättre samordning och stöd till civilsamhället.

I motionen "Demokratis krympande utrymme" från 2018 kräver vi bl.a. att regeringen ska driva frågan i EU och att Sverige ska verka för ett starkt stöd till civilsamhället i EU:s nästa långtidsbudget.

Civilsamhället har en viktig roll för miljöpolitiken. EU-strategier har i regel lagstiftning kopplat till sig och det vill vi undvika. De demokratiska traditionerna i respektive medlemsland bör respekteras.

Den folkliga opinionen för klimatet är stark, och detta måste tas tillvara. Vi måste dessutom säkerställa att ingen aktivist utsätts för förföljelse eller skadas på grund av sina politiska åsikter.

WWFS KOMMENTAR

Alla partier ställer sig glädjande nog bakom båda WWFs förslag för att komma tillrätta med det minskande demokratiska utrymmet för civilsamhället med två undantag – SD och KD. Globalt och i Europa ser vi hur det krympande utrymmet för civilsamhället påverkar miljöorganisationer och enskilda medborgares deltagande i det praktiska miljöarbetet, till exempel i samband med exploateringen av nationalparken Pirin i Bulgarien och Bialowieza-skogen i Polen. Regler för deltagande och insyn i beslutsprocesser snävas åt och begränsar organisationers rätt att agera i "politiska frågor", smutskastningskampanjer utförs mot miljöorganisationer och krångliga regler införs för registrering och finansiering av organisationer.

Att som SD vilja att frågorna hanteras i en nationell kontext, eller att som KD lyfta att de demokratiska traditionerna i respektive medlemsland bör respekteras, undervärderar som WWF ser det omfattningen av problemet med det krympande utrymmet för civilsamhället i Europa, de verktyg EU har för att påverka och den betydelse som civilsamhället har för både demokrati- och miljöfrågor.